

BAJAI HIRLAP

Politikai lap.

Megjelen minden csütörtök és vasárnap reggel.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kollár A. könyvkereskedés,
hol az előfizetések és hirdetések felvételnek.

Tizenharmadik évfolyam.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre
2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 10 fillér.
Hirdetések jutányosan számítatnak.

MUNKAPÁRTI SZEMPONTOK a bajai közigazgatásban.

A bajai munkapárt vasárnap i városfejlesztő programja adja kezembe a tollat. Rekriminációval kezdem.

Midőn annakidején a függetlenségi párt legyőzte a szabadelvű pártot (nem akarom most kutatni a bajai függetlenségi párt létrejvetelének és megalakulásának indító okait, hisz ez köztudomású és most már csak történelmi tény), a függetlenségi városi párt a győzelmet nemcsak a politikában érvényesítette, hanem átvitte erejét és hatalmát a városi viszonyokra is, a törvényhatóságba és a társadalomra is. Aki nem volt színtiszta (!) függetlenségi, az ki lett küszöbölve mindenütt és mindenünnen. Menynyire volt ez az eljárás helyes, üdvös, helytelen vagy káros, azt minden bajai polgár megítélhette és meg is ítélte. Jóleső megnyugvással látom ugyan, hogy a munkapárt égisze alatt, csak az oda nem való, a közügyek intézésére semmiképp sem hivatott elemek ellen folyik irtó háború, én mégis úgy vélem, hogy a siker csak úgy biztat, ha mindannyian egyformán é város békés polgárai vagyunk, akiknek főgondjuk és főötrekvésük az elhagyott és dekadens Baja emelkedése, fejlődése és fejlesztése, anyagi és szellemi tekintetben való gyarapodása legyen. E célra minden hasznos és használható, tevékeny, és tehetséges tényezőt igénybe kell venni és a bukott függetlenségi vezéreknék nem szabad mindenáron ellenzékieskedniök, ha történetesen a munkapártból kerülnek ki a jelenleg vezetésre hivatottak. Ezen tényezőket, mennyiben, a város polgárai által vannak képviselve, aszerint kell érdemesíteni, amennyiben bírják a polgárok bizalmát, mennyire lehetnek hasznosak a város közügyeire, mennyire képesek tevékenységet, munkát szolgáltatni és ez volna a fő: mennyire terjed önzetlenségük, ha a város közügyei az ő tisztá kezükre van bizva. Magától értetődik, hogy ellenzéknek kell lenni.

Ezt nem kell teremteni, alapítani, ez magától jön.

Kezdjük különben.

Épen e sorok írása közben olvasom az egyik helyi lapban, hogy nagyon foglalkoznak a város szervezési szabályzatával, hogy ennek egy kiemelkedő pontja, mintegy kimagasló reformténye az volna, hogy a törvényhatósági bizottsági tagok választása nem 3, hanem 4 kerületben ejtelnék meg, amennyiben a belváros két részre fog osztatni. Ha egyéb nem lesz, ez egészen indifferens, csak a liszta szkrutinium oszlik meg. Én majd fontosabb dologról fogok szólni.

Ha már most csinálják a városi szervezési szabályzatot, épen időszerű lesz az én javaslatom ismertetése e tekintetben. A város csak úgy fejlődhet és gyarapodhat, ha egyrészt jövedelmi forrásai és jövedelmei egyáltalában emelkednek, és másrészt a kiadásai, a költségei kevesebbek lesznek, a közügy minden kára, kockáztatása és veszélyeztetése nélkül. Az igaz, hogy csak olyan általános szólam, ha nincs alapja és veleje, akkor semmit sem ér. Azért meg kell jelölni azon módokat és eszközöket, amelyek lehetővé teszik ezen legfontosabb dolog elérhetését.

Nézünk, hol lehet takarítani. Hol lehet az eddig és a jelenben fennálló rendszeres kiadást apasztani, leszállítani, minden kockázat és veszélyeztetés nélkül.

Évtizedek óta beszélük már, hogy a város adminisztrációjának elvégzésére tulsok munkatérő áll rendelkezésre, vagyis hogy nagyon sok a tisztviselő, sokkal kevesebb is meggyőzőn a dolog.

Van erre egy javaslatom, amely szerint thermentesítve lenne sok tisztviselő, különösen a főbb tisztviselők. Tudjuk, mennyi dolog ad a közgyűlési előadóknak (ezek kizárólag tisztviselők) a referáda elkészítése. Az előadandó tárgyat tanulmányozni kell; hány bizottsági tárgyaláson cipeltetik keresztül egy ilyen ügy, mindenütt ülések és jegyzőkönyvek, végre jön a tanács elő és legvégre a közgyűlést megelőző állandó választmány elő. Utoljára a közgyűlés. Mindezen fórumokon nemcsak, hogy részt vesz az előadó (a tisztviselő), hanem ugyszólvá ő itt mindenütt a spirítus rektor. És miután az előadó (tisztviselő) a közgyűlésen a referatutumot nem szabadon, előszóval

terjeszti elő, hanem írásból olvassa fel (voltak hangok, akik azt mondták, hogy ledarálja), mennyi időbe és munkába kerül ez az előadó tisztviselőnek?

A tisztviselő és az egész tisztviselői kar hivatása, rendeltetése és feladata pedig tulajdonképp a végrehajtás. Bekontárkodom a jogi részbe. A tisztviselőnek nincs és ne legyen dolga, »de lege ferenda«, azaz a hozandó törvény, rendelet, szabály, határozattal stb., hanem az ő dolga »de lege lata«, azaz a meghozott törvény, rendet, szabály, a törvényhatóságnak és intézkedéseinek végrehajtása.

Mennyi idő marad így az sz. előadó tisztviselőnek, mennyi munkától szabadul meg, ha le vesszük róla, illetőleg ha felmentjük őt az ugynevezett előadói tisztség alól. Ő készen kapja meg a közgyűlési határozatot, azt végrehajtja.

Már látom és hallom a kérdést: Hát kik legyenek az előadók a közgyűlésen? Azt hiszem, hogy az eddig mondottakból a felet erre a kérdésre magától meg van adva. Kik lehetnek és legyenek mások a közgyűlésen az előadók mint a törvényhatósági bizottsági tagok. Hát abból álljon vagy abból áll a törvényhatóság önkormányzata, hogy a bizottsági tagok eljönnek vagy nem jönnek el a közgyűlésre, esetleg felszólalnak vagy hallgatnak és működésük vagy tevékenységük összpontosul abban, hogy szavaznak felállással, vagy tilve maradáással, avagy ami már nagy munka, szavozó lappal.

Kétségbe meri valaki vonni, hogy annyi bizottsági tag közt, a vagyonosok és a választottak közt nem akad elég, aki ezt az előadói tisztséget szívesen elvállalja, tehetsége és képességénél fogva annak kellőleg megfelelni is tud?

Ugy gondolom és úgy tudom, hogy a törvény az eljárásunk ezt a módját nem tiltja.

Egy dolog bizonyos. Egész Magyarországon, a törvényhatóságban, a vármegyeyeknél ép úgy mint a városiaknál, a közgyűlésen az előadói tisztelet kizárólag tisztviselők teljesítik, a törvényhatósági bizottsági tagok kényelménél és az önkormányzat félreértése és félremagyarázása folytán. Különben pedig egész Európában úgy van, amint én javasolom. A legtöbb tisztviselőnek nincs is szavazata a muni-cipiumokban, ők végrehajtoók.

A többi javaslatomról sorra-rendre, közelebb.

— **Vojnits István báró a bajai munkapárthoz.** Vasárnapi nagytülségből megleghangú fölrítatot küldött a bajai munkapárt Vojnits István báróhoz, a bajai érdekek régi, tekintélyes szószólójához. Lapzártakor érkezik hozzánk Vojnits István bárónak *Ertl* József pártelnökhöz intézett következő bensőséghangu válaszelevele:

Nagyságos Pártelnök Ur!

A bajai nemzeti munkapártnak a választási küzdelem lezajlása után tartott első üléséből történt megtisztelő és kitüntető figyelméért sietek hálás köszönetemet nyilvánítani. Adja az Egek ura, hogy múltodésként ama szép és jó város virágzó fejlődésére eredményekben gazdag és áldásdus legyen. A magam részéről szerencsés leszek, ha régi ragaszkodásomnak és nagyrabecstülsémnek csekély tehetségemhez képest jelét adhatom.

Budapest, 1910. szeptember 13.

Kiváló tisztelettel,
kész hivők

Vojnits István báró.

— **Elmarad a bátságok vásár.** A kolera-veszedelemre való tekintettel Bátságos és Pakson az e hó 19-ére kitűzött országos vásárokat bizonytalan időre betiltották.

— **Burnáty utódának tragikus vége.** Szemző főispán vádaskodó íspánjának a helyére pályázott Lehotzky Pál gazgalkodó. Hogy az állást bizonyosan elnyerje, személyesen akart eljönni bemutatkozni Bajára. Utközben azonban tragikus véget ért. A Drávoroknál, hol a Baja felé menő hajóra várakozott, fölment a dunamenti almási kegyhelyre és miközben a sötét estén imádság után lefelé iparkodott, lezuhant a meredekről és egy sziklához vágódott. Bucsusok találták meg reggelre kelve holtan.

POLLERMAN ARTUR dr.

bajai orvos

EHRlich PROFESSZORNÁL.

Frankfurti képek.

— Látogatás Ehrlich tanárnál —

Majnai Frankfurt 1910 szept. hó.

Ugy látszik, Frankfurtban ismerik legkevésbé ezt a világhírű tudóst. Ahány rendű és rangú embertől kérdezősködtem felőle, valamennyi, ha még oly rövid ideig, de gondolkodott: kicsoda is az. És valamennyije, kevés kivétellel, valahányszor a nevét kiejtette: mosolygott hozzá. Hogy miért, azt nem akartam kérdezni. De egy belga kolléga, a kivel Ehrlich tanár előszobájában találkoztam ugyanezt a megfigyelést tettem.

„On l'aime beaucoup” tette hozzá kétértelmű magyarázattal és egyelőre elfogadtam én is.

A Sandhofstrasse kedves kis villaszerű épületei között van egy emeletes, egyszerű ház: e bejárója Andrassy-uti villáinkra emlékeztet. Ha nem volna mindjárt a bejáró alatt egy egyszerű karton-lapon látható Ehrlich neve, úgy kétkedve lépnék be. Egy papírlap ezen felirással:

Prof. Ehrlich

Sprechstunde: 12—1.

Voir: 12—1.

Néhány lépcsőn egy keskeny folyósóra jutok, annak túlsó végén egy kis fogadó szoba felébe: telis-tele folyóiratokkal, könyvekkel. Itt már várakoznak kollégák, belgák, tiroliak, franciák, sőt — azaz hogy persze — magyar is akadt. Alighogy bemutatkozom, a folyósóról nagy vitatkozást hallunk. Ehrlich tanár egy francia kartársnak igyekszik magyarázni, hogy szerét már a hőcsti gyár gyártja, ő nem is adhat senkinek, a francia nem tágit. A kedves arcú öregur meglát bennünket és felénk tart. Egy minden ízében nyájas, kedves arcú öregur, a kinek alig győzzük udvariasságát viszonyozni. Mindegyikünkhez van pár szava; ismétli, hogy a szert már a gyár gyártja, 3—4 héten belül feltétlenül kapható lesz; ő már Berlinnek sem küldhet többet. Kijelentésében valamennyien megnyugodtunk; az épen ekkor közénk érkező Neisser tanár is említi, hogy ő kapta az utolsó 60 tubust. Eddig rendszerben lett volna minden, a barátsággal adott utasítást, hogy a szer alkalmazásának módját jól sajátítsuk el, elsősorban W. chselmann tanárnál Berlinben, tudomásul vettük — de a most következő igazán fájdalommal kell leírnom. Mikor hozzánk, magyarokhoz ért, egész lényében megváltozott, olyasfélével kezdte, hogy Magyarország a legelhátatlanabb ország. És — sajnos — kollégáimnak és nekem meg is magyarázta. Elment a szobájába és könyvbekötött iratokkal tért vissza. Az assistens lapozott, ő pedig — panaszkodott.

Ugy hiszem a magyar lapok már megírták az esetet, csak röviden vázolólok. Egy nagy magyar város ismertnevű orvosa hatóságai bizonyítvánnyal járt nála és kapott is szeréből, azon feltétellel, hogy csak kórházban nagy szanatóriumban próbálja ki. És nemcsak azután kapott egy sürgőnyt — megmutatta — ugyanazon város igen jónevű napilapjától, amelyben tudakozódnak, szabad-e az illető orvosnak magas díjért magánbetegeket is oltani. Közvetlen ezután pedig egy orvos, ugyanazon városból megfenyegette egy erős hangú leveleiben Ehrlich tanárt, hogy újságban hurcolja meg, ha nem küld neki szeréből.

Ennyit röviden az esetről, jobb nem többet. Főlöszleg mondanom, hogy nem éreztem jól magamat e panasz halatára, amennyire tőlem teltet, menttettem az orvost is, az újságot is. De az öregur haragját csillapítani nem lehetett. És elvégre — sajnos — igaza is volt. Mikor pedig majd minden tizedik szava után jószágosan mentette magát, hogy haragja nem nekünk, a személyünknek szól: még rosszabbul éreztem magam.

Utam még pár hétig tart, az előkészületek a szer alkalmazásához szintén 2—3 hétig. Így tehát ép jókor fogom kaphatni a gyárból a szert: ez már nem bánt. De miért kellett ezt a halhatatlan nevű, jó öreg urat ép nekünk, magyaroknak ennyire megbántanunk?! . . .

BORSZÉKI

az ásványvizek királya, angolkór és vérszegénység ellen páratlan gyógyszer. Mint átitó és hűsítő ital a legelső minden vizek között
Kapható: **ifj. Cserba György**
Baján ::
fűszer és ásványvíz-kereskedőnél, ezenkívül minden kávéházban és vendéglőben.

N y i l t t é r . *

Legjobb itidító ital

MATTONI'FELE
GIESSHÜBLER
SÁVANYÚVIZ

A nagy egészségre
Ize tiszta,
szőnava gyöngyös,
könnyen emészthető,
az egész szervezetet
felírásit

TÖRLEY
TALISMAN
CASINO RÉSERVÉ

* Az e rovathban közlőtekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

A szerkesztésért felelős: SPITZER ZOLTÁN.

2150/1910. kig. szám.

Pályázati hirdetmény.

Csávoly község székhelyi rendszeresített és Csávoly, Felsőszentiván s Rém nagyközségekből álló közegészségügyi körben a lemondás folytán megürült

körorvosi állásra

ezennel pályázatot hirdetek és felhívom a folyamodókat, hogy kellőleg felszerelt körvényeikkel nálam legkésőbb **folyóóvi december hó 31-éig** nyújtsák be.

A körorvosi javadalom a következő: 1600 korona fizetés, 600 korona lakbér, Csávolyon mint a község helyén halottkémlési és husvizsgálási szemledijak a szabályrendelet értelmében szedhetési joga. látogatási díj nappal 1 korona, éjjel 2 korona. Azonkívül Felsőszentiván és Rám község részéről a hivatalos napokon természetbeni fuvar.

Baja, 1910. szeptember 9.

Vojnich s. k. főszolgabíró.

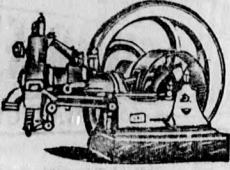
Tisztességes szülőök
gyermekét óhajtanám
szobaleányrak

ugy, hogy Pestre is velem
jöjjön télire. —
Jelentkezés: Petőfi-utca

:: 24. szám. ::

Drezdai Motorgyár részv. társ.

Németország egyik legrégebbi és legnagyobb motorgyára.

Szállít szakkörökben elis. legjobb gyártmányu Benzín-, Nyersolaj-, Gáz-, Petroleum-motorokat és locomobilokat — valamint szivókázmotorokat —

MEGLEPŐ UJDONSÁGI!

EGYETEMES GENERATORUNKKAL

a tényleges lóerő

óránként csak kb. 1 fillérbe kerül.

Vezé-képviselet:

Gellért Ignác és Társa

Budapest, Teréz-körút 41.: Telefon 12-91.

Legmesszebbre jótállás. Kedvező feltételek.

14538/1910. sz.

Temesvári vásár-hirdetés.

Az idei temesvári Szent Mihály

országos vásár

foljó évi szeptember hó 29-étől bezárólag október hó 3-áig fog megtartatni.

Mindenféle állat felhajtása az országos vásárra f. évi szept. hó 29-től, csütörtökön reggeli 5 órától kezdve meg van engedve.

Temesvárott, 1910. évi augusztus hó 27-én.

A városi főkapitányságtól:

Beé Ferenc, főkapitány.

Aki gyomorfájós, bélbeteg, étvágytalan, testvény-dáshoz hajlandó, használja a számos év óta jónak bizonyult gyomorsót, Schaumann gyógyszerzetétől Stockereuban.

Aki szabályozni és épségben taranni akarja a jó emésztését, használja a Schaumann-féle gyomorsót, tapasztalni fogja, hogy más szerek ellenében mily jól éri magát.

Gyomorsó eltávolítja az azonnal a főlöszleges emésztőrendszerbe és előmozdítja az emésztést. Egy doboz ára 1 kor. 50 fill.

Gyomorsó-pasztilák kényelmes s kelletestest, mint a gyomorsó. Ára tartsolynokint 3 phiolával a 10 gyomorsó-pasztilával kor. 1.50. Postai szétküldés legkevesebb 2 doboz megrendelésnél utánvételt Schaumann gyógyszerész Stockerau-ban. — Kapható minden gyógyszerárban. Magyarországi főraktár:

Dr. Egger L. és dr. Egger J.

gyógyszertára Budapesten.

Házlebontás

miatt a raktáron levő összes áruk u. m.: csillárok, jémbutorok, irodaberendezések, angol bőrgarnitúrák, olajfestmények, perzsa-szőnyegek, dísz tárgyak stb. bannulatos olcsó árban kiárussítatnak

Alkalmi áruház

Budapest, Gizella-tér 3., I. emelet.

Csinos kivitelű

névjegyek

rendelhetők lapunk kiadóhivatalában

Alapítottott 1846-ban.

KÖNYV-, ZENEMŰ-, PAPIR-, IRÓ-

és

RAJZSZERRAKTÁR.

Az 1900. évi
parkkiállításán

aranyéremmel
kitüntetve.

KÖNYVNYOMDAI MŰINTÉZET.

DISZKÖNYVKÖTÉSZET.

A „BAJAI HIRLAP” kiadóhivatala.

KOLLÁR A. BAJA,

Báró Eötvös-utca 5. sz. a.

Könyvkereskedésben

nagy raktár a legújabb irodalmi termékek-, diszművek-, ifjusági iratok-, képes könyvek-, imakönyvek, mindennemű tan- és segédkönyvek-, térképek-, földgömbök és zeneművekből.

Irodai evé- és rajz-papírok, író- és rajz-szerek, vonalzott üzleti könyvek nagy választékban a legjutányosabb árakon beszerezhetők.

Bármely bel- és külföldi hirlapokra és folyóiratokra előfizetések az eredeti áron elfogadtnak.

KÖNYVNYOMDAI

MŰINTÉZETEM

modern berendezéssel izlésesszen állít elő műveket, folyóiratokat, bál- és lakodalmi meghívókat, eljegyzési kártyákat, névjegyeket, számlákat, levélpapírokat, levélborítékokat, körleveleket, gyászjelentéseket, árjegyzékeket, falragaszokat, stb. fekete és színes nyomással. Nagy raktár községi, közigazgatási, ügyvédi és egyházi nyomtatványokból

Bármilyen könyvnyomda munkák a legolcsóbb áron vétetnek fel.

Könyvkötészetem

Diszművek, Folyóiratok,

mindennemű könyvek

egyszerű és díszes bekötésére,

továbbá

képketetek, (Passepartouts)

íróaljazatok, stb.

előállítására van berendezve.